

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ**

Αθήνα, 2 Μαΐου 2018

**Ομιλία
Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Βαγγέλη Αποστόλου
στο 14^ο Περιφερειακό Συνέδριο Παραγωγικής Ανασυγκρότησης
της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, στη Μυτιλήνη**

Ο αγροτικός χώρος της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη και πρόοδο του κοινωνικού ιστού.

Συγκαταλέγεται ανάμεσα στα τέσσερα ισχυρά σημεία της Περιφέρειας (ανάμεσα στα: φυσικό περιβάλλον, τουριστική ανάπτυξη και πολιτιστική κληρονομιά).

Κυριότερα χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου σε ότι αφορά την οικονομική της φυσιογνωμία, αποτελούν ο νησιώτικος χαρακτήρας και η γεωγραφική της θέση, στοιχεία που δεν βοηθούν μια αναπτυξιακή πορεία λόγω της ανεπαρκούς προσπελασιμότητας προς τα αναπτυγμένα αστικά κέντρα της Ελλάδας, αλλά και της περιορισμένης συνεργασίας & συνέργειας με/προς τα παράλια της Μ. Ασίας λόγω των γεωπολιτικών συνθηκών και των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Επιπρόσθετα πρέπει να αναφερθεί το έντονο μεταναστευτικό ρεύμα που δέχονται τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου με ό,τι αυτό συνεπάγεται στον αγροδιατροφικό τομέα.

Όμως η Περιφέρειά σας έχει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης, αρκεί να αντιμετωπίσουμε μαζί δύο προβλήματα, το ένα της στενότητας των φυσικών πόρων (εύφορης γης και υδάτινου δυναμικού) και το δεύτερο του κόστους μεταφοράς γεωργοκτηνοτροφικών εφοδίων και προϊόντων (νησιωτικός χαρακτήρας).

Στην Περιφέρεια κυριαρχούν οι αροτραίες καλλιέργειες, κυρίως κριθάρι, σιτάρι, αλλά και αρωματικά φυτά, οι δενδρώδεις καλλιέργειες (κυρίως ελιές με τη Λέσβο να έχει το 96% της παραγωγής της περιφέρειας το 77% των εκτάσεών της), η αμπελοκαλλιέργεια, με σημαντικά ΠΟΠ κρασιά, όπως της Σάμου και της Λήμνου), ενώ σημαντική είναι και η καλλιέργεια κηπευτικών.

Και βέβαια δεν ξεχνάμε τη μαστίχα της Χίου. Ένα ΠΟΠ προϊόν, που η παραγωγή του γίνεται παραδοσιακά και ανέρχεται περίπου σε 100 τόνους ανά έτος.

Για τη διατήρηση της παραδοσιακής αυτής καλλιέργειας χορηγείται στους παραγωγούς μαστίχας, μέσω του Προγράμματος Στήριξης Μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους οικονομική ενίσχυση κάθε χρόνο, που ανέρχεται στα 1.150.000 ευρώ, που αντιστοιχεί σε έντεκα ευρώ και πενήντα λεπτά (11,5 €) ανά κιλό «καθαρής μαστίχας».

Ο τομέας της κτηνοτροφίας αποτελεί μια βασική συνιστώσα της κοινωνικής και οικονομικής ζωής της Περιφέρειας, με εντονότερη ανάπτυξη στην ΠΕ Λέσβου. Προβλήματα υπάρχουν, όπως το Υψηλό κόστος παραγωγής (ιδίως ζωοτροφών), η υπερβόσκηση, η έλλειψη προσωπικού (γεωπονικού και κτηνιατρικού τομέα), που γνωρίζετε ότι οφείλεται σε μνημονιακές υποχρεώσεις.

Σημαντική είναι και η μελισσοκομία με συνολική παραγωγή περίπου 440 τόνους, το χρόνο .
13 από τα προϊόντα που παράγονται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου έχουν ενταχθεί στο κοινοτικό μητρώο ως προστατευόμενα Ονομασιών Προέλευσης (ΠΟΠ) και Γεωγραφικών Ενδείξεων (ΠΓΕ).

Σε επίπεδο επενδύσεων στον τομέα της μεταποίησης στο νέο ΠΑΑ 2014-2020 έχουν μεταφερθεί ως ανειλημμένες υποχρεώσεις από το προηγούμενο πρόγραμμα 3,3 εκ €. ενώ οι προτάσεις που αφορούν τη νέα πρόσκληση βρίσκονται ήδη υπό αξιολόγηση από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Και βέβαια μην ξεχνάμε την αλιεία, που παρουσιάζει έντονη δραστηριότητα, με προβλήματα που αφορούν σε θέματα επαγγελματικότητας, ερασιτεχνικής αλιείας, αντιπροσώπευσης κλπ, για τα οποία έχουν προβλεφθεί να υλοποιηθούν μία σειρά από θεσμικά μέτρα (κυρίως νομοθετικών πρωτοβουλιών) σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο χρόνο.

Μέχρι σήμερα έχουν ενεργοποιηθεί για όλη τη χώρα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας πράξεις συνολικού προϋπολογισμού 250 εκ ευρώ, με βασικότερα αυτά της Συλλογής Αλιευτικών Δεδομένων και της απόσυρσης σκαφών.

Ειδικά στα πλαίσια του Leader αλιείας επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση 4 Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης (Πολυταμειακά Προγράμματα) στην Περιφέρεια με περιοχές παρέμβασης τις ΠΕ Χίου, Λήμνου, Λέσβου και Σάμου, συνολικής δημοσίας δαπάνης 8,75 εκ. €.

Για τη δράση «Οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων», στο Νότιο Αιγαίο τα σκάφη που θα συμμετέχουν στη δράση (θα αποσυρθούν) είναι 72, με συνολικό προϋπολογισμό 3,3 εκατ. €.

Στα πλαίσια της ίδιας προτεραιότητας εντάξαμε ως μεταφερόμενα έργα από τη προηγούμενη περίοδο την ολοκλήρωση των έργων στα αλιευτικά καταφύγια Μαραθοκάμπου Σάμου, Νέας Κούταλη και κοντιά Λήμνου συνολικού ποσού 4,3 εκατ, ευρώ .

Επίσης για έργα υδατοκαλλιέργειών έχουν υποβληθεί 6 επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού 8 εκατ. Ευρώ.

Στηρίζουμε όλες τις παρεμβάσεις που χρειάζεται ο αγροτικός χώρος της χώρας μας με βασικό εργαλείο το ΠΑΑ 2014-2020, η συνολική δημόσια δαπάνη του οποίου ανέρχεται στα 5,8 δις €, εκχωρώντας στις Περιφέρειες αρμοδιότητες διαχείρισης για τον 37% των πόρων του. Μέχρι σήμερα έχει δεσμευτεί πάνω από το 65%, ενώ το ποσοστό απορρόφησης τέλος του 2017 ξεπέρασε το 31%.

Ειδικά στην Περιφέρεια βορείου Αιγαίου, τόσο με την εκχώρηση για έργα 38,4 εκατ. ευρώ που μαζί με το LEADER 23,5 εκατ. θα φτάσει στα 61,8 εκ. €, όσο και στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2020 με την ένταξη έργων συνολικού προϋπολογισμού 131 εκατ., εκ των οποίων έχουν ήδη πληρωθεί περί τα 83 εκατ. €. Δηλαδή με συνολικό ποσό 145 εκατ. ευρώ.

Για τη νησιωτικότητα υπάρχουν επιπλέον και ειδικές προβλέψεις

1) στην ένταξη των νέων αγροτών με το βασικό ποσό ενίσχυσης των 17.000 € να αυξάνεται έως και 22.000 ευρώ. Υποβλήθηκαν 554 αιτήσεις, προέκυψαν 548 δικαιούχοι, εντάχθηκαν όλοι .

2) Πρόσθετα μέτρα/κίνητρα για τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις των μικρών νησιωτικών περιοχών, ύψους 70 εκατ. €. Εφαρμόζονται για πρώτη φορά και ενισχύουν μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις στα μικρά νησιά Αιγαίου. Θα αποτελέσουν ένα σημαντικό εργαλείο ενίσχυσής τους με δεδομένο ότι δεν απαιτείται και ιδιωτική συμμετοχή από τους δικαιούχους.

3) πρόσθετα Μέτρα/κίνητρα για ενίσχυση στα Σχέδια Βελτίωσης. Έχουν προβλεφθεί 17 εκατ. με το ποσοστό ενίσχυσης να ανέρχεται στο 75% που μπορεί να φτάσει στο 85%, στις περιπτώσεις των νέων γεωργών και στις συλλογικές επενδύσεις.

4) Κατά Προτεραιότητα Δράσεις πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων και υιοθέτησης συστημάτων ποιότητας, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων τοπικών προϊόντων.

5) Πρόσθετα μέτρα στη μεταποίηση και Εμπορία των Γεωργικών Προϊόντων με την ενίσχυση να προσ αυξάνεται κατά 20 % στην περιπτώσεις δικαιούχων που συνδέονται με συγχωνεύσεις οργανώσεων παραγωγών .

Ειδικό πρόγραμμα ενισχύσεων ύψους 24 εκατ. ευρώ, το αποκαλούμενο πρόγραμμα μικρών νησιών Αιγαίου, εφαρμόζεται κάθε χρόνο, και για να τονώσει τον αγροδιατροφικό τομέα της Περιφέρειας σε δύο βασικούς άξονες α) σε αυτόν της ενίσχυσης της μεταφοράς πρώτων υλών από την ηπειρωτική Ελλάδα στα μικρά νησιά (π.χ. ζωοτροφές, άλευρα) και β) σε αυτόν της ενίσχυσης της τοπικής γεωργικής παραγωγής και των παραδοσιακών εξαγωγών από τα μικρά νησιά (π.χ. φυτική παραγωγή, μελισσοκομία, ενίσχυση γάλακτος).

Το πρόγραμμα αυτό στα πλαίσια της διαδικασίας ενδιάμεσης αναθεώρησης, που θα αποφασιστεί το Φθινόπωρο θα αυξηθεί στα 40 εκατ. ευρώ .

Κλείνω αυτές τις αναφορές με τη δράση της συνέχισης των προγραμμάτων Γενετικής Βελτίωσης της κτηνοτροφίας της Περιφέρειας, στην οποία έχουν ενταχθεί 6 συνολικά φορείς με ποσό ενίσχυσης 1,7 εκατ. Ευρώ .

Επιτρέψτε μου τώρα να τοποθετηθώ σε ένα θέμα που μας τυρανά από το Δεκέμβριο του 2016. και είναι η ευλογία .

Συνολικά, έχουν θανατωθεί στο νησί Λέσβου, 6.771 πρόβατα και αίγες. Τελευταίες θανατώσεις πραγματοποιήθηκαν στις 26 και 29 Ιανουαρίου 2018, σε δύο εκτροφές

Έχει απαγορευτεί από 07.09.2017 και εξακολουθεί να ισχύει, η έξοδος από το νησί της Λέσβου μικρών μηρυκαστικών προς την υπόλοιπη νησιωτική και την ηπειρωτική Ελλάδα, ακόμα και για άμεση σφαγή (περιορισμός ο οποίος ήδη είναι σε ισχύ λόγω του οροτύπου του ιού Καταρροϊκού Πυρετού 16).

Επιπλέον, από 10.10.2017 και για 55 ημέρες, πέραν της απαγόρευσης των μετακινήσεων μικρών μηρυκαστικών στο νησί στο πλαίσιο του εμπορίου, ίσχυσε και η απαγόρευση των μετακινήσεών τους και προς τα σφαγεία, για άμεση σφαγή. Το εν λόγω μέτρο είχε επιβληθεί επιπρόσθετα των επιβαλλομένων από το Σχέδιο Εκτάκτου Ανάγκης, λόγω της εξάπλωσης της νόσου στο νησί.

Η ανασύσταση των εκτροφών πριν την πάροδο των 6 μηνών ενέχει κίνδυνο για τα νέο-εισαγόμενα ζώα, με δεδομένη την εκτεταμένη επιζωοτία στο νησί της Λέσβου δεδομένου ότι, σύμφωνα με την βιβλιογραφία, ο ιός μπορεί να επιβιώσει στο εξωτερικό περιβάλλον μέχρι 6 μήνες.

Επιτρέπονται οι αγοραπωλησίες των αιγοπροβάτων στο Νομό Λέσβου 105 ημέρες μετά την τελευταία θανάτωση σε μολυσμένη εκτροφή, οι μετακινήσεις και οι αγοραπωλησίες των αιγοπροβάτων στο υπόλοιπο νησί της Λέσβου και η ανασύσταση εκτροφών μετά την τελευταία θανάτωση σε μολυσμένη εκτροφή

Η πρώτη Άδεια ανασύστασης εκτροφής χορηγήθηκε στις 19.04.2018.

✓ Πέραν της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης που δώσαμε σε όλους του αιγοπροβατοτρόφους του Βορείου Αιγαίου εφαρμόσαμε ειδικά για τη συγκεκριμένη νόσο και ένα Πρόγραμμα οικονομικών αποζημιώσεων και ενισχύσεων (75% ενωσιακή συμμετοχή), στις επιλέξιμες δαπάνες να περιλαμβάνονται οι δαπάνες άμεσης και προσήκουσας αποζημίωσης στους εκτροφείς ζώων που αναγκάζονται να προβούν, μετά από απόφαση των Κτηνιατρικών Αρχών, σε υποχρεωτική θανάτωση, σφαγή ή καταστροφή των ζώων τους και ενδεχομένως σε υποχρεωτική καταστροφή προϊόντων, και οι δαπάνες για τη διάθεση των πτωμάτων νεκρών ή θανατωμένων ζώων και των προϊόντων τους σε εγκεκριμένες μονάδες επεξεργασίας ζωικών υποπροϊόντων (δαπάνες μεταφοράς και επεξεργασίας).

Οι κτηνοτρόφοι των οποίων τα ζώα θανατώθηκαν υποχρεωτικά κατά το 2017 έχουν πληρωθεί, στο πλαίσιο της σχετικής ΚΥΑ 2017. Ειδικότερα οι οικονομικές αποζημιώσεις που χορηγήθηκαν το εν λόγω έτος λόγω υποχρεωτικής θανάτωσης των ζώων ανέρχονται στο ποσό των 482.740 ευρώ, ενώ οι καταληφθείσες λειτουργικές δαπάνες (για τη θανάτωση,

διάθεση και καταστροφή των θανατωμένων ζώων, απολυμάνσεις), ανέρχονται στο ποσό των 62.688,17 ευρώ.

Για τους κτηνοτρόφους των οποίων τα ζώα θανατώθηκαν υποχρεωτικά το 2018, εκκρεμεί η χορήγηση οικονομικών αποζημιώσεων ύψους 110.945 ευρώ και πρόκειται να πληρωθούν με την υπό έκδοση ΚΥΑ 2018.

Σημειώνεται ότι κομβική ημερομηνία αποτελεί η 29-7-2018 όπου εάν δεν παρατηρηθούν άλλα κρούσματα μέχρι τότε, θα επιτραπούν και οι εξαγωγές ζώων εκτός νησιού για άμεση σφαγή.

✓ Σε περίπτωση που επανεμφανιστούν κρούσματα τότε επισημαίνεται ότι θα έχουμε πλέον προβλήματα με την κοινότητα, βαριές ποινές, απώλεια των οικονομικών ενισχύσεων και σοβαρό πρόβλημα του υγειονομικού καθεστώτος της Χώρας.

✓ Και δύο λόγια για το καταρροϊκό πυρετό .

Αποτελεί πρόβλημα που χρονίζει στο νησί λόγω μη σωστής εφαρμογής των μέτρων του σχεδίου καταπολέμησης του νοσήματος. Δεν είναι η ώρα για απονομή ευθυνών .

Το πρόγραμμα έχει ξεκινήσει να τρέχει πλέον σωστά και θα πρέπει να τρέξει σωστά μέχρι και το τέλος του 2018. Οι Υπηρεσίες ήδη επεξεργάζονται τα πρώτα στοιχεία που έχουν σταλεί από την Περιφέρεια .

Αν δεν υπάρξουν θετικά στο νόσημα ζώα μέχρι το τέλος του προγράμματος, τότε θα υποβληθεί από αρχές του 2019 σχετικό αίτημα άρσης των περιοριστικών μέτρων προς τη DIGI SANTE (E.E.)

Η θετική έκβαση του ΣΤΕ υπέρ του θεσμού του κτηνιάτρου εκτροφής μας επιτρέπει πλέον να τον χρησιμοποιήσουμε στην υλοποίηση στρατηγικών σχεδίων αντιμετώπισης νοσημάτων που χρονίζουν.

Ήδη οι υπηρεσίες βρίσκονται σε επεξεργασία σχεδιασμού σχετικού (πilotικού) προγράμματος με τη συνεργασία κτηνιάτρων εκτροφής και σαφέστατα των δημόσιων κτηνιάτρων.

Κάθε κτηνίατρος εκτροφής σχεδιάζουμε να είναι υπεύθυνος σε τοπικό επίπεδο για κάθε νόσημα και την υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων εκρίζωσης ανά τοπική περιοχή (π.χ. δημοτική ενότητα, διαμέρισμα κλπ) και οι οποίοι θα συνεργάζονται, ελέγχονται και θα εποπτεύονται από τους κτηνιάτρους του δημοσίου.

Δεν αναφέρθηκα σε γενικότερα θέματα, ίσως υπάρξουν ερωτήματα στις παρεμβάσεις σας, οπότε θα απαντήσουμε στη δευτερολογία

Όμως κάνοντας ένα σύντομο απολογισμό έχω να σας πω ότι πριν τρία περίπου χρόνια, προσπαθήσαμε να εξηγήσουμε τον αγώνα της κυβέρνησης να μετριάσει τις επιπτώσεις από τον συμβιβασμό με τους δανειστές στα προδιαγεγραμμένα πεδία και κυρίως στο φορολογικό και ασφαλιστικό και ταυτόχρονα να επιλύουμε χρόνια και κληροδοτημένα προβλήματα όπως οι πληρωμές και ενισχύσεις των δικαιούχων παραγωγών, οι γενικευμένες αβλεψίες και οι διορθώσεις του ΠΑΑ 2014-20, η αποτροπή και ελαχιστοποίηση καταλογισμών και προστίμων, η θεσμική αναδιάρθρωση κρίσιμων τομέων της αγροτικής οικονομίας όπως οι συνεταιρισμοί και οι βοσκήσιμες γαίες. Ταυτόχρονα να εισάγουμε ή να τροποποιήσουμε πλευρές της αγροτικής πολιτικής που είτε παρεμπόδιζαν αναπτυξιακά είτε προνομιακά πριμοδοτούσαν χαριστικά επενδύσεις, κλάδους, προϊόντα, περιοχές, άτομα.

Στα χρόνια αυτά, παρά τις γενικευμένες απαιτήσεις διόρθωσης των πάντων από την πρώτη κιόλας μέρα, δικαιολογημένες ως ένα βαθμό, παρά τα όποια λάθη και αδυναμίες μας , παρά την διαφορετικότητα των αιτημάτων των παραγωγικών φορέων, παρά τον ασύμμετρο αντιπολιτευτικό οίστρο, θεωρούμε πως δώσαμε ένα πρώτο σήμα προθέσεων και πράξης στην αγροτική κοινωνία.

Δεν θα επανέλθουμε γιατί η πραγματικότητα έχει αρχίσει να επιβεβαιώνει τις προσπάθειές μας, δηλώνοντας ταυτόχρονα, ότι εδώ είμαστε να βελτιώσουμε ακόμη περισσότερο ότι είναι εφικτό.

Και μέσα σ' αυτές τις συνθήκες να αρχίσουμε τις ορατές προσπάθειες για την αναδιοργάνωση και ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα με κοινωνική δικαιοσύνη, επιλύοντας διαρθρωτικά, θεσμικά και κοινωνικά προβλήματα ιστορικού χαρακτήρα που πολλές φορές, λόγω και του παγκόσμιου ανταγωνισμού επαναφέρουν δυστυχώς πολλά από αυτά με άλλες ίσως εκφράσεις.

Μιλάμε λοιπόν για μια διαρκή μάχη προάσπισης συμφερόντων χωρών και ανθρώπων με δίκαιο τρόπο, όπου όσο πιο ισχυρός, θωρακισμένος, συνεκτικός, καινοτόμος και οργανωμένος είσαι, τόσο μειώνεις τις επισφάλειες και τις αδυσώπητες αγοραίες πιέσεις.